

Vakbond wil 14 euro per uur in horeca als minimumloon

De socialistische vakbond ABVV pleit ervoor het minimumloon in de horeca op te trekken van 12 naar 14 euro per uur. De eis komt overgewaaid uit de VS, waar syndicaten al jaren strijden voor hogere salarissen in de sector. «Studies hebben aangetoond dat 14 euro bruto per uur — wat overeenkomt met zo'n 1.500 euro netto per maand — nodig is om te kunnen voorzien in een normaal levensonderhoud», klinkt het. Op donderdag wordt er actiegevoerd bij Bemora, de federatie van de restaurantketens, in Wilrijk.

Peeters onderzoekt discriminatie van oudere bestuurders door verzekeraars

Minister van Consumentenzaken Kris Peeters (CD&V) gaat onderzoeken of oudere bestuurders door verzekeraars gediscrimineerd worden. Aanleiding is een klacht van gelijkkansencentrum Unia, dat «meerdere signalen» opving van senioren die niet aan een autopolis geraken en daarom aankloppen bij het Tarifieringsbureau Auto. Dat helpt bestuurders alsnog aan een verzekering. «Pure discriminatie», aldus Unia. «Ouderen rijden even goed als jongeren. De leeftijd is geen bepalende factor voor het risico op ongevallen.» Cijfers van verkeersinstituut Vias lijken dat tegen te spreken. Zo was 25% van de personen die vorig jaar omkwamen in het verkeer 65 jaar of ouder. Vias berekende ook het risico per afgelegde kilometer. «Voor personen van 75 of ouder is het risico om dodelijk gewond te raken groter dan het gemiddelde over alle leeftijdsgroepen heen.» Verzekeringskoepel Assuralia ontkent niet dat er aleens een fout oordeel geveld wordt. «Sowieso bekijken we geval per geval. Een oudere bestuurder die nog nooit iets voorgehad heeft, zal nooit geweigerd worden.» (JEW)

Luxemburg biedt 200 MW stroom aan

Als de nood het hoogst is, is het Groothertogdom Luxemburg nabij. Om België uit de nood te helpen met het dreigende stroomtekort, biedt Luxemburgs minister van Economie Etienne Schneider een maximale capaciteit van 200 megawatt aan. Dat heeft hij energieminister Marie-Christine Marghem (MR) per brief laten weten. Voorwaarde is dat de Duitse en Belgische transmissienetwerkbeheerders instemmen. Het aanbod is mogelijk dankzij het Pentalateral Energy Forum, schrijft Schneider nog. Dat is een samenwerkingverband tussen de Benelux, Frankrijk en Duitsland. De 200 MW komt bij de 750 MW die Marghem eerder al 'vond'.

't Jonk volk wilt de tool van petjen en metjen klappen*

(*): Oilsjters voor 'Jongeren willen de taal van opa en oma spreken'

MARJOLEIN DE PAEPE (33) SPREIKT OILSJTERS

«Schrik dat ze me marginaal vinden»

Marjolein is geboren en getogen in Aalst en hoorde het dialect thuis, maar sprak het zelf niet. «Een vriendin die de cursus Oilsjters volgde, stak me aan. Avondlessen dialect verschillen niet zo erg van hoe je een vreemde taal leert. De grammatica-oefeningen waren niet zo simpel en ook wij leerden hoe je werkwoorden in het Aalsters verbuigt. Het examen was geen lachertje: eerst de theorie en dan voor een zeskoppige jury correct dialect spreken, vijf minuten

lang. Dan moet je echt je schroom aan de kant schuiven.» Marjolein voelt nog steeds wat gêne. «Bij de bakker in 't Oilsjters beginnen, durf ik niet. Mensen kijken dan nogal raar. Alsof je dom bent of marginaal. Jammer, want het is een schitterende taal.»

FAVORIETE UITSpraak «Goeien wetj toch adikkies nialvoor dat tès?»
VERTALING «Jij kent toevallig de weg niet?»

NICO VIDAL (38) KLAPT LEIVES

«Veel te schoon om te verdwijnen»

Als kleine jongen leerde Nico dialect van zijn grootouders. «Maar ik sprak het eigenlijk niet meer zo goed, dus heb ik vorig jaar lessen gevolgd om het weer onder de knie te krijgen. Ik wil niet dat het Lives verdwijnt, daarvoor is het te mooi. Daarom probeer ik het zo veel mogelijk te spreken. Op mijn werk, bij een Amerikaanse multinational, praat ik Engels of algemeen Nederlands, maar na de uren altijd dialect. Met Oona (12), Noor (10) en Leon (5), mijn drie kinderen, klap ik altijd Lives. Gewoon omdat ik wil dat zij het ook

kunnen en later het dialect mee in stand houden. De jongste was onlangs nog de held op school. Toen een vriendje opeens voor de klas in het Engels begon te tellen, volgde Leon met: 'ien, twie, draa' en lagen de juffen plat van 't lachen.»

FAVORIETE UITSpraak «In Leive ondestoosse er veil amezoose en gieën biskandoose.»
VERTALING «In Leuven aan het station is er alleen amusement en geen afgunst.»

Het klinkt niet zo exotisch als Italiaans of Chinees, maar steeds meer Vlamingen gaan naar school om de taal van hun grootouders te leren. Lessen 'dialect voor beginners' zijn in opmars in Vlaanderen en volgens de grijzende leraars vooral bij jongeren populair.

• STEVEN SWINNEN •

Twaalf lessen in de avondschool met grammatica, veel woordenschat en niet onbelangrijk: de juiste uitspraak. Daarna volgt een examen en wie daarop slaagt, kan een mondje Oilsjters. «Er wordt hier weleens gelachen, maar eigenlijk nemen we dit zeer ernstig», zegt lesgever Jan Louies in Aalst. «Bedoeling is onze cursisten zo goed mogelijk Oilsjters te leren zoals dat in de negentiende eeuw is vastgelegd door een reeks professoren. De interesse om goed dialect te leren spreken is groot. Wellicht komt dat door het carnaval, waar we toch nog veel liedjes in het dialect zingen. Maar veel cursisten — jonge mensen van in de twintig, dertig en veertig — geven ook aan dat ze het thuis nooit hebben gesproken en het willen leren. Of het zijn mensen van buiten Aalst die met een Aalstenaar getrouwd zijn.» Maar niet alleen in Aalst zijn de voorbije maand lessen gestart: ook in Hasselt, Leuven, Tienen, Lommel, Kortrijk, Gent en nog wel meer Vlaamse steden en gemeenten oefenen ze opnieuw dialect — wat ooit op school nog een hardnekkig taboe was. In Brussel leert Geert Dehaes al jaren mensen spreken zoals echte 'Brusseleirs'. «Een blijvend succes. Deze maand zijn weer dertig cursisten gestart. In

zeven sessies wil ik hen Brussels leren spreken. Eerst de theorie en dan vooral veel spreken. Het moeilijkst is om dialect goed te schrijven, maar daar ga ik niet te diep op in. Bedoeling is toch om het Brussels in stand te houden door het meer te spreken. Veel van mijn cursisten vinden het jammer dat ze het nooit geleerd hebben van hun (groot)ouders, maar er zijn ook buitenlanders die het zo graag horen dat ze het willen leren. Net zoals een vreemde taal. Dankzij de lessen zijn er nu zelfs Duitsers, een Vietnamese vrouw en een Fries die plat Brussels klappen.»

Byebye, kerktoeren

Dat dialectlessen aan populariteit winnen, verbaast dialectoloog Jacques Van Keymeulen (UGent) niet. «Vroeger bleven we allemaal rond onze kerktoeren wonen en spraken we dialect, maar door de focus op standaardtaal door onze ouders is onze kennis gaan vervlakken. Door de globalisering en onze multiculturele samenleving met veel immigratie zijn Vlaamse jongeren op zoek naar hun identiteit. Door dialect te leren spreken, willen ze hun roots bekrachtigen. Of dat het dialect van uitsterven zal redden, betwijfel ik. Maar één ding is zeker: het is een fijne hobby.»

Foto's Pieter-Jan Vanstockstaelen

DEZE WEEK IN HUMO

WAAR ZIJN DE BELGEN BANG VOOR? DOSSIER ANGST

ACHTER DE SCHERMEN VAN 'GERT LATE NIGHT'
GERT VERHULST & JAMES COOKE

HUMO SPRAK MET
DANIEL TERMONT

'DE RECHTBANK': BERT SALEMBIER
MENSENSMOKKEL

'DODEHOEKVERKLIKKER' SOFALERT MOGELIJK VOLGEND JAAR TE KOOP

Als de crowdfundingactie slaagt, is dodehoekverklikker 'SofAlert' voor op de fiets vanaf volgend jaar bij ons te koop. Het concept komt van middelbarescholieren Kato, Eline en Jente, die in juni 2016 hun vriendin Sofie De Ridder (12) verloren bij een ongeval met een vrachtwagen in Epepegem. Ze bedachten een toestel voor op de bagagedrager, dat zowel naar de fietser als naar automobilisten signalen uitzendt bij dodehoekgevaar. In mei 2017 sleepten ze met hun idee de 'Gat in de Markt'-prijs weg op een wedstrijd van Solar Olympics. In september van dat jaar richtten de ouders van Kato het bedrijf Detectin Traffic op, om het toestel effectief op de markt te kunnen brengen. Ze ontwierpen twee prototypes, al is nog verfijning van de software en het ontwerp nodig. Daarvoor organiseert het bedrijf nu een

crowdfundingcampagne. Als er 75.000 euro wordt ingezameld, verwachten initiatiefnemers Els Dauwe en haar man Peter Reynaert dat het toestel volgend jaar gelanceerd kan worden. (ND)

«Stint moet ook in België verboden worden»

In Nederland mogen stints vanaf morgen niet meer de openbare weg op. Dat heeft de bevoegde minister uit voorzorg besloten. Het Belgische verkeersinstituut Vias wil dat ons land dezelfde maatregel neemt. Volgens onderzoek van de Nederlandse Inspectie Leef-omgeving en Transport heeft de elektrische bolderkar «potentiële veiligheidsrisico's». Er zijn twijfels over de constructie van het voertuig. Uit de tests blijkt dat de kar door een onderbreking in het stroomsysteem naar de maximale snelheid kan gaan. De bestuurder kan de snelheid dan niet meer regelen met de gashendel. Verder blijkt de handrem in bepaalde gevallen niet krachtig genoeg. Deze bevindingen zijn met de fabrikant besproken. Die bleek niet bereid tot een terugroepactie. Op 20 september kwamen in Oss vier kinderen om door een ongeval met een stint.